

ROZSUDEK SOUDU (druhého senátu)

28. září 2004 *

Ve věci T-310/00,

MCI, Inc., dříve MCI WorldCom, Inc., později WorldCom, Inc., se sídlem v Ashburn, Virginie (Spojené státy), původně zastoupená K. Lasokem, J.-Y. Artem a B. Hartnettem, advokáty, poté zastoupená K. Lasokem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

podporovaná

Spolkovou republikou Německo, zastoupenou W.-D. Plessingem a B. Muttelsee-Schön, jako zmocněnci,

vedlejší účastníkem,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené P. Oliverem, P. Hellströmem a L. Pignataro, poté zastoupená P. Oliverem a P. Hellströmem, jako zmocněnci, ve spolupráci s N. Khanem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: angličtina.

podporované

Francouzskou republikou, zastoupenou G. de Bergues a F. Millionem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejším účastníkem,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2003/790/ES ze dne 28. června 2000, kterým se prohlašuje spojení za neslučitelné se společným trhem a Smlouvou o EHP (věc COMP/M.1741 – MCI WorldCom/Sprint) (Úř. věst. 2003, L 300, s. 1),

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (druhý senát),

ve složení: J. Pirrung, předseda, A. W. H. Meij a N. J. Forwood, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Plingers, rada,

s ohledem na písemnou část řízení a na jednání konané dne 30. března 2004,

vydává tento

Rozsudek

Skutkový základ sporu a řízení před Komisí

- 1 Společnost MCI, Inc., dříve MCI WorldCom, Inc., a později WorldCom, Inc. (dále jen „WorldCom“), a společnost Sprint Corp. (dále jen „Sprint“) jsou obě nadnárodními podniky v oblasti telekomunikací se sídlem ve Spojených státech. V roce 1999 celosvětový obrat společnosti WorldCom dosáhl přibližně 37 miliard amerických dolarů (USD) a celosvětový obrat společnosti Sprint přibližně 17 miliard. Až donedávna společnost Sprint vykonávala svoji činnost v Evropě zcela nebo z valné části prostřednictvím Global One, společného podniku vytvořeného v roce 1995 s Deutsche Telekom a France Télécom.

- 2 Dne 4. října 1999 WorldCom a Sprint podepsaly smlouvu o fúzi a plán fúze odpovídající definici spojení ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků [Úř. věst. L 395, s. 1, opravy v Úř. věst. 1990, L 257, s. 13; Zvl. vyd. 08/01, s. 31; následně zrušeno nařízením Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40)]. Tato fúze měla být provedena výměnou akcií společnosti Sprint za akcie společnosti WorldCom v hodnotě původně vyčíslené na 127 miliard USD.

- 3 Dopisy ze dne 20., 26. a 28. října 1999 společnosti WorldCom a Sprint informovaly Komisi o této smlouvě, přičemž jí sdělily důvody, pro které měly za to, že předmětné spojení není spojením s významem pro celé Společenství ve smyslu článku 1 nařízení č. 4064/89, a že jí tedy nemusí být podle tohoto nařízení oznámeno. Zejména uplatňovaly, že jelikož se společnost Sprint smluvně zavázala vůči společnosti WorldCom zbavit se před uskutečněním fúze své účasti v Global One, neměl být do výpočtu celkového obratu společnosti Sprint ve Společenství ve smyslu článku 5 nařízení č. 4064/89 zahrnut její podíl na obratu Global One.

- 4 Dne 29. října 1999 Komise zpochybnila tento pohled na věc a informovala dotyčné strany, že musí vzít v úvahu podíl společnosti Sprint na obratu Global One, což ji vede k závěru, že zamýšlené spojení je spojením s významem pro celé Společenství. Uplatnila, že výpočet obratu, podle kterého se určuje, zda má spojení význam pro celé Společenství, musí být proveden ke dni podpisu smlouvy o fúzi a musí zohledňovat faktický stav existující k tomuto dni nebo nejpozději ke dni, kdy vzniká oznamovací povinnost. Podle ní může být obrat vzniklý z určitých činností odečten pouze tehdy, pokud oznamovaná smlouva obsahuje odkládací podmínku upravující převod těchto aktivit, nebo pokud byly tyto aktivity převedeny v období mezi účetní závěrkou a podpisem konečné smlouvy o fúzi. Komise měla za to, že tomu tak v projednávaném případě nebylo.

- 5 Podáním ze dne 10. ledna 2000 (dále jen „oznámení“), došlým Komisi dne 11. ledna, WorldCom a Sprint (dále jen „oznamující strany“) společně oznámily svoje zamýšlené spojení v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení č. 4064/89, „aniž by bylo dotčeno stanovisko stran ve vztahu k otázkám pravomoci týkajícím se zahrnutí obratu Global One do obratu společnosti Sprint“.

- 6 Dne 21. ledna 2000 společnost Sprint uzavřela formální dohodu s Deutsche Telekom a France Télécom, na jejímž základě vystoupila z Global One.

- 7 Dne 2. února 2000 oznamující strany informovaly Komisi o této dohodě a navrhly závazek ve smyslu čl. 8 odst. 2 nařízení č. 4064/89, podle něhož měla společnost Sprint vynaložit veškeré úsilí potřebné k tomu, aby bez zbytečného odkladu úspěšně dokončila své vystoupení z Global One, a v mezidobí se žádným způsobem neměla podílet na běžném vedení Global One. Dne 10. února 2000 oznamující strany zaslaly Komisi memorandum, ve kterém vysvětlily své názory na dopady, které by vystoupení společnosti Sprint z Global One mělo na strukturu hospodářské soutěže na dotčených trzích, a uvedly důvody, které je podle nich opravňovaly ke zpětvzetí oznámení.
- 8 Komise, majíc za to, že navržený závazek je nedostatečný, že předmětné spojení spadá do působnosti nařízení č. 4064/89 a že existují vážné pochybnosti o jeho slučitelnosti se společným trhem, rozhodla dne 21. února 2000, v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c) nařízení č. 4064/89 o zahájení řízení. Identifikovala tři trhy, na nichž spojení vyvolává soutěžní problémy: trh „internetového připojení nejvyšší úrovně nebo univerzálního připojení k Internetu“, trh celosvětových telekomunikačních služeb a trh mezinárodních hlasových telefonních služeb.
- 9 Poté, co Komise získala různé informace v odpovědi na žádosti podle článku 11 nařízení č. 4064/89, zaslala dne 3. května 2000 oznamujícím stranám sdělení o vytýkaných skutečnostech ve smyslu čl. 12 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 447/98 ze dne 1. března 1998 o oznamování, lhůtách a slyšeních stanovených v nařízení č. 4064/89 [Úř. věst. L 61, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 284; dále jen „prováděcí nařízení“, následně zrušené nařízením Komise (ES) č. 802/2004 ze dne 7. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (Úř. věst. L 133, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 88)], ve kterém uvedla, že zamýšlené spojení by vedlo k vytvoření dominantního postavení pro oznamující strany nebo k posílení dominantního postavení společnosti WorldCom na trhu internetového připojení nejvyšší úrovně, jakož i na trhu celosvětových telekomunikačních služeb pro nadnárodní podniky. Oznamující strany na toto sdělení o vytýkaných skutečnostech odpověděly dne 22. května 2000.

- 10 Po několika jednáních, která byla věnována zkoumání možných opatření k nápravě, oznamující strany předložily Komisi dopisem ze dne 8. června 2000 závazek (k „opatřením k nápravě“) ve smyslu čl. 8 odst. 2 nařízení č. 4064/89 a čl. 18 odst. 2 prováděcího nařízení, vztahující se k převodu aktivit společnosti Sprint v oblasti Internetu.
- 11 Dne 5. června 2002 Komise svolala schůzi poradního výboru pro kontrolu spojování podniků vytvořeného na základě čl. 19 nařízení č. 4064/89. Tento výbor se sešel dne 22. června 2000 a téhož dne vydal své stanovisko.
- 12 Dne 26. června 2000 navštívil p. Monti, člen Komise odpovědný za agendu hospodářské soutěže, Washington (Spojené státy), kde se setkal se zástupci Department of Justice (Ministerstvo spravedlnosti, dále jen „DoJ“). Během tiskové konference prohlásil, že navrhne Komisi, aby zakázala zamýšlené spojení.
- 13 Dne 27. června 2000 oznamující strany faxem zaslaly Komisi dva dopisy, které obdržela v tentýž den a ve kterých prohlásily, že formálně berou zpět jednak závazek ze dne 8. června 2000 a jednak oznámení ze dne 11. ledna 2000. Druhý dopis obsahoval následující prohlášení:

„Strany již nemají v úmyslu uskutečnit zamýšlené spojení v podobě, v jaké bylo představeno v oznámení. Pokud se strany v budoucnu rozhodnou ke spojení svých aktivit v jiné formě, učiní příslušná oznámení v rámci právní úpravy spojování podniků.“

- 14 Téhož dne DoJ oficiálně podalo u District Court of Columbia (soud pro soudní obvod District of Columbia) žalobu proti společností WorldCom a Sprint, kterou se domáhalo, aby soud určil, že zamýšlená fúze porušuje Clayton Antitrust Act, 1914 (Claytonův protitrustový zákon z roku 1914), a natrvalo těmto podnikům zakázal uskutečnění předmětné dohody o spojení. Tato žaloba se zakládala na protisoutěžních účincích, které by dohoda, jak se zdálo, jistě vyvolala na trhu poskytování služeb pro páteřní síť Internetu a na řadě dalších trhů.
- 15 Společnost Sprint rovněž dne 27. června 2000 uveřejnila na svých webových stránkách tiskové prohlášení reagující na soudní řízení zahájené DoJ, které končilo těmito slovy:

„Společnost Sprint doufá, že u této fúze bude nalezeno rozumné řešení. Výhody, které by z ní vyplynuly pro veřejnost, jsou příliš významné na to, abychom se jich vzdali.“

- 16 Ještě téhož dne byl na webových stránkách ABC News uveřejněn následující komentář:

„[...] prohlášení učiněná oběma společnostmi dávají tušit, že se zcela nevzdaly zamýšlené megafúze v hodnotě 128 miliard dolarů. Peter Lucht, mluvčí společnosti WorldCom, nechtěl sdělit, zda odvolal svou nabídku. ‚Věc zatím projednávají americké orgány,‘ prohlásil Lucht.“

- 17 Dne 28. června 2000 Komise přijala své rozhodnutí 2003/790/ES, ve kterém prohlásila spojení, zejména na základě čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89, za neslučitelné se společným trhem a Smlouvou o EHP (Věc COMP/M.1741 – MCI WorldCom/Sprint) (Úř. věst. 2003, L 300, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“).
- 18 V 410. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že zamýšlené spojení „by způsobilo buď vytvoření dominantního postavení subjektu vzniklého ze spojení, nebo posílení dominantního postavení MCI WorldCom na trhu poskytování [internetového připojení nejvyšší úrovně] nebo univerzálního připojení k Internetu, které by mělo za následek, že by byla významně narušena hospodářská soutěž na společném trhu ve smyslu čl. 2 odst. 3 nařízení o kontrole spojování“. Naproti tomu ve 302. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise „rozhodla dále nevznášet námitky ohledně trhu poskytování celosvětových telekomunikačních služeb“. V 303. až 315. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise dále upustila od svých výtek vztahujících se k trhu mezinárodních hlasových telefonních služeb.
- 19 Téhož dne bylo napadené rozhodnutí oznámeno oznamujícím stranám.
- 20 Dne 13. července 2000 oznamující strany v tiskovém prohlášení oznámily, že vzhledem k nesouhlasu DoJ ukončují svoji smlouvu o fúzi.

Řízení

- 21 Žalobou zapsanou kanceláří Soudu dne 27. září 2000 podala žalobkyně tuto žalobu.

- 22 Soud (první senát) vyzval žalobkyni, aby se ve své replice vyjádřila k tomu, zda ve světle rozsudků Soudu ze dne 25. března 1999, *Gencor v. Komise* (T-102/96, s. II-753), a ze dne 15. prosince 1999, *Kesko v. Komise* (T-22/97, Recueil, s. II-3775) má nadále právní zájem na řízení vzhledem ke konečnému upuštění od zamýšleného spojení v návaznosti na zásah DoJ. Žalobkyně vyhověla této žádosti a Komise rovněž zaujala k této otázce stanovisko ve své duplice.
- 23 Usnesením předsedy prvního senátu Soudu ze dne 16. května 2001 bylo povoleno, aby k řízení jako vedlejší účastník přistoupily Spolková republika Německo na straně žalobkyně a Francouzská republika na straně Komise.
- 24 Dne 21. července 2002 společnost WorldCom a většina jejích dceřiných společností ve Spojených státech podaly k Bankruptcy Court for the Southern District of New York (konkurzní soud pro soudní obvod New York–jih) návrh na dobrovolné vyrovnání ve smyslu hlavy 11 U.S. Bankruptcy Code (americký zákoník úpadkového práva).
- 25 Dopisem kanceláře Soudu ze dne 4. října 2002 byla žalobkyně vyzvána, aby se vyjádřila k případnému dopadu aktuálních událostí na pokračování řízení u Soudu, aby uvedla, zda se domnívá, že má právní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí na základě kritérií, která Soud vymezil v rozsudcích *Gencor v. Komise* a *Kesko v. Komise*, bod 22 výše, konkrétněji, aby uvedla, zda se domnívá, že má ještě nějakou šanci realizovat v budoucnu spojení, jež bylo napadeným rozhodnutím prohlášeno za neslučitelné se společným trhem, nebo jakoukoli podobnou operaci v případě, že by napadené rozhodnutí bylo zrušeno, jak je navrhováno v žalobě, a aby předložila strategický plán (business plan) vyžadovaný na základě hlavy 11 U.S. Bankruptcy Code, jakmile bude přijat jejími věřiteli a schválen příslušným americkým soudem. Žalobkyně vyhověla těmto žádostem dopisy ze dne 21. října 2002, 2. května 2003, 9. července 2003, 17. prosince 2003 a 11. března 2004.

- 26 Vzhledem k tomu, že na začátku nového soudního roku bylo pozměněno složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k druhému senátu, kterému byla v důsledku toho přidělena tato věc.
- 27 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Soud (druhý senát) o zahájení ústní části řízení a o tom, že se bude nejprve konat jednání zvláště věnované přezkumu otázek, které vyvstávají v projednávané žalobě ohledně přípustnosti žaloby, právního zájmu na podání žaloby a pravomoci Komise k vydání napadeného rozhodnutí.
- 28 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 30. března 2004.

Návrhy účastníků řízení

- 29 Žalobkyně podporovaná Spolkovou republikou Německo navrhuje, aby Soud:

— zrušil napadené rozhodnutí,

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

30 Komise podporovaná Francouzskou republikou navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu,

— uložil žalobkyni náhradu nákladů.

K přípustnosti žaloby

Argumenty účastníků řízení

31 Žalobkyně ve své replice zdůrazňuje, že v reakci na prohlášení p. Montiho na tiskové konferenci konané dne 26. června 2000 (viz bod 12 výše) vzaly oznamující strany druhý den zpět své oznámení a oficiálně informovaly Komisi o tom, že upustily od zamýšleného spojení v podobě, v jaké bylo oznámeno. Co se týče řízení, které v tentýž den, 27. června, zahájilo DoJ u District Court of Columbia (viz bod 14 výše), žalobkyně zdůrazňuje, že toto řízení nemělo na rozdíl od napadeného rozhodnutí přijatého dne 28. června 2000 právně závazné účinky. Žalobkyně proto zastává názor, že je nepřesné tvrdit, že upustila od zamýšleného spojení „v návaznosti na zásah“ DoJ.

32 Žalobkyně dále tvrdí, že má právní zájem domáhat se zrušení napadeného rozhodnutí s ohledem na kritéria stanovená Soudem v rozsudcích Gencor v. Komise, bod 22 výše (body 41 až 45), a Kesko v. Komise, bod 22 výše (body 57

až 64). V tomto směru konkrétněji uvádí, že oznamující strany od zamýšleného spojení upustily, jakmile bylo zjevné, že Komise prohlásí spojení za neslučitelné se společným trhem. Skutečnost, že závěry Komise byly uveřejněny ještě před přijetím napadeného rozhodnutí, a skutečnost, že se oznamující strany spoléhaly při svém jednání na rozhodnutí před jeho formálním přijetím, nezbavují žalobkyni jejího právního zájmu domáhat se zrušení rozhodnutí.

33 Žalobkyně se s poukazem na rozsudek Soudního dvora ze dne 23. dubna 1986, *Les Verts v. Parlament* (C-294/83, Recueil, s. 1339, bod 23), rovněž dovolává svého základního práva na soudní ochranu, které je zaručeno jak Smlouvou o ES, tak i články 16 a 21 nařízení č. 4064/89. Zejména tvrdí, že ve společenství práva nemůže být účinná soudní kontrola posuzovací pravomoci Komise ovlivněna existencí soudních řízení u jiných soudů, a to tím spíše, že napadené rozhodnutí v projednávaném případě představuje jedinou právní překážku zamýšleného spojení.

34 Ve svém vyjádření ze dne 21. října 2002, kterým žalobkyně odpovídá na otázky Soudu ze dne 4. října 2002 (viz výše bod 25), v zásadě tvrdí, že skutečnost, že požívá ochrany v souladu s hlavou 11 U.S. Bankruptcy Code, nemá žádný právní následek pro pokračování v projednávané žalobě, že má ještě větší právní zájem než dříve na zrušení napadeného rozhodnutí s ohledem na kritéria udávaná Soudem v rozsudcích *Gencor v. Komise* a *Kesko v. Komise*, bod 22 výše, a konkrétněji, že díky strukturálním problémům s nadměrnou kapacitou, snížení poptávky a dalším problémům, které nastaly v odvětví telekomunikací od roku 2000, má ještě vyšší šance než dříve uskutečnit spojení, jež bylo napadeným rozhodnutím prohlášeno za neslučitelné se společným trhem, nebo jinou podobnou operaci, pokud by toto rozhodnutí bylo zrušeno, jak je navrhováno v žalobě.

- 35 Ve svém doplňujícím vyjádření ze dne 2. května 2003 žalobkyně zejména zmiňuje blížící se potvrzení konečného návrhu na vyrovnání ze strany U.S. Bankruptcy Court a uvádí, že očekává, že příslušné řízení podle hlavy 11 U.S. Bankruptcy Code bude v jejím případě skončeno v průběhu třetího čtvrtletí roku 2003. Potvrzuje, že skončení řízení nebude mít žádný vliv na její právní zájem na rozhodnutí tohoto sporu ani na práva, která by pro ni mohla plynout z rozsudku, kterým by bylo vyhověno její žalobě.
- 36 Přílohou ke svým doplňujícím vyjádřením z 9. července 2003, 17. prosince 2003 a 11. března 2004 žalobkyně přikládá k jednotlivým vyjádřením opis usnesení U.S. Bankruptcy Court ze dne 7. července 2003, jímž se schvaluje její návrh konečného vypořádání závazků k U.S. Securities and Exchange Commission (americká komise pro cenné papíry a burzy), opis usnesení téhož soudu ze dne 31. října 2003, jímž se potvrzuje její návrh na vyrovnání ze dne 21. října 2003, a opis usnesení tohoto soudu ze dne 25. února 2004, jímž se prodlužují lhůty stanovené žalobkyni k tomu, aby mohla vyhovět některým podmínkám stanoveným v jejím návrhu na vyrovnání.
- 37 Ve své duplice Komise uvádí, že v rozsudcích *Gencor v. Komise* a *Kesko v. Komise*, bod 22 výše, přiznal Soud značný význam skutkovým okolnostem, za jakých byla žaloba podána, jakož i okolnostem, za jakých bylo od zamýšleného spojení upuštěno.
- 38 Zdůrazňuje, že v rozsudku *Gencor v. Komise*, bod 22 výše (bod 45), Soud uvedl, že zánik základu pro spojení nevylučuje „sám o sobě“ kontrolu legality předmětného rozhodnutí. Soud podle ní upřesnil smysl tohoto tvrzení v rozsudku *Kesko v. Komise*, bod 22 výše (body 61 až 64), když poté, co zkoumal důvody, pro které žalobkyně upustila od zamýšleného spojení, shledal, že toto upuštění od spojení nebylo dobrovolné, nýbrž bylo přímo přičitatelné napadenému rozhodnutí, a proto bylo třeba žalobu prohlásit za přípustnou.

- 39 Komise z toho vyvozuje, že důvody, pro které oznamující strany upustily od svého zamýšleného spojení, by společně s dalšími okolnostmi skutečně mohly vést Soud k tomu, že zastaví řízení pro nedostatek podmínek řízení. Uplatňuje, že pokud oznamující strany učinily toto rozhodnutí z důvodů stojících mimo napadené rozhodnutí, je z toho možné rozumně dovodit, že žalobkyně nemá na výsledku řízení dostatečný právní zájem, a její žaloba by tudíž měla být odmítnuta jako nepřijatelná.
- 40 V projednávaném případě však společnosti WorldCom a Sprint samy jasně uvedly, že upouštějí od svého zamýšleného spojení z důvodů, které stojí mimo napadené rozhodnutí. Z jejich prohlášení vyplývá, že od svého záměru upustily výlučně z důvodu nesouhlasu DoJ. Komise se konkrétně odvolává na následující úryvek z tiskového prohlášení uveřejněného dne 13. července 2000 jak žalobkyní, tak i společností Sprint (viz bod 20 výše):

„Společnosti [WorldCom a Sprint] došly společně k závěru, že by nejrůznější podmínky nakonec vyžadované [DoJ] zpochybnilly finanční výhodnost fúze a výhody, které by z ní mohly plynout pro zákazníky. Vzhledem k tomu, že [DoJ] prohlásilo, že nebude připraveno k účasti na veřejném jednání o svých teoriích ohledně fúze dříve než příští rok, společnosti rozhodly, že není v zájmu akcionářů, zákazníků ani zaměstnanců pokračovat ve zdlouhavém soudním řízení.“

- 41 Za těchto podmínek žalobkyně nemůže důvodně tvrdit, že žaloba podaná DoJ u District Court of Columbia nemohla být příčinou jejího rozhodnutí upustit od zamýšleného spojení z toho důvodu, že s ní nebyly spojeny žádné právně závazné účinky.
- 42 Komise dospívá k závěru, že upuštění od zamýšleného spojení nebylo v žádném případě přímým důsledkem napadeného rozhodnutí, rozsudek Kesko v. Komise, bod 22 výše, se na daný případ nepoužije a že je třeba žalobu odmítnout jako nepřijatelnou.

- 43 Komise dále uvádí, že v rozsudku Kesko v. Komise, bod 22 výše (bod 55), si Soud položil otázku, zda byl záměr spojit se ještě aktuální ve chvíli, kdy byla žaloba podána, aby mohl určit, zda vznikl a nadále existuje zájem na zrušení napadeného rozhodnutí. V daném případě však bylo od zamýšleného spojení upuštěno v červenci 2000, tedy mnohem dříve, než byla dne 27. září 2000 podána žaloba.

Závěry Soudu

- 44 Podle ustálené judikatury žaloba na neplatnost podaná fyzickou nebo právnickou osobou je přípustná pouze v případě, že žalobce má zájem na zrušení napadeného aktu. Předpokladem takového zájmu je, že samotné zrušení aktu může vyvolat právní následky (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 24. června 1986, AKZO Chemie v. Komise, C-53/85, Recueil, s. 1965, bod 21; rozsudky Soudu ze dne 14. září 1995, Antillean Rice Mills a další v. Komise, T-480/93 a T-483/93, Recueil, s. II-2305, body 59 a 60 a citovaná judikatura, a ze dne 20. června 2001, Euroalliances v. Komise, T-188/99, Recueil, s. II-1757, bod 26) nebo, jinak řečeno, že žaloba může ve svém výsledku přinést prospěch straně, která ji podala (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. července 2000, Parlament v. Richard, C-174/99 P, Recueil, s. I-6189, bod 33, a ze dne 25. července 2002, Unión de Pequeños Agricultores v. Rada, C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, bod 21).
- 45 Co se týče nepřípustnosti z důvodu nedostatku podmínek řízení (usnesení Soudního dvora ze dne 28. listopadu 1985, Grégoire-Foulon v. Parlament, C-19/85, Recueil, s. 3771, a ze dne 7. října 1987, D. M. v. Rada a EHSV, C-108/86, Recueil, s. 3933; rozsudek Soudu ze dne 18. února 1993, Mc Avoy v. Parlament, T-45/91, Recueil, s. II-83, bod 22), může o ní soudce Společenství rozhodnout i bez návrhu (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 1995, Rendo a další v. Komise, C-19/93 P, Recueil, s. I-3319).

- 46 V oblasti působnosti nařízení č. 4064/89 Soud rozhodl ve věci *Gencor v. Komise*, bod 22 výše (body 41 až 45), že podnik, který se má stát účastníkem zamýšleného spojení, si zachovává právní zájem na zrušení rozhodnutí Komise, jímž se toto spojení prohlašuje za neslučitelné se společným trhem, i když z důvodu zániku smluvního základu tohoto spojení již toto spojení nemůže být uskutečněno, a to i v případě, že by Soud vydal rozsudek ve prospěch žalobkyně. Soud přihlédl zejména k současným a budoucím právním následkům zrušení takového rozhodnutí na základě článku 233 ES, jakož i k požadavkům soudní kontroly legality aktů přijatých Komisí na základě nařízení č. 4064/89.
- 47 Při použití těchto zásad na případ upuštění od zamýšleného spojení Soud v rozsudku *Kesko v. Komise*, bod 22 výše (body 61 až 65), dodal, že když z okolností projednávaného případu vyjde najevo, že toto upuštění od spojení nebylo dobrovolné, nýbrž bylo „přímým následkem“ rozhodnutí Komise, je právní zájem dotyčného podniku na zrušení tohoto rozhodnutí zachován.
- 48 Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise (viz bod 43 výše), nelze tuto judikaturu vztáhnout pouze na případy, ve kterých k upuštění od spojení došlo následně po podání žaloby k Soudu. Tato judikatura totiž vychází z předpokladu, že podnik, který se pouze podvoluje rozhodnutí Komise, jak je jeho povinností, neztrácí v žádném případě právní zájem domáhat se zrušení tohoto rozhodnutí (*Kesko v. Komise*, bod 22 výše, bod 59). Jak vyplývá z čtvrtého pododstavce článku 249 ES, je takováto povinnost obsažena v samotné povaze rozhodnutí. Existuje tedy před podáním žaloby a nezávisle na něm, přičemž neexistence odkladného účinku této žaloby mimoto odůvodňuje zachování právního zájmu v případě upuštění od spojení v průběhu řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 1985, *Hoogovens Groep v. Komise*, C-172/83 a C-226/83, Recueil, s. 2831, bod 19).

- 49 V daném případě není tudíž zánik smluvního základu spojení následně po upuštění od zamýšleného spojení oznamujícími stranami skutečností, která by byla sama o sobě způsobilá vyloučit kontrolu legality napadeného rozhodnutí.
- 50 Projednávaný případ by se však mohl ve dvou aspektech odlišovat od případů, které vedly k vydání rozsudků *Gencor v. Komise* a *Kesko v. Komise*, bod 22 výše. Jednak, ačkoli je toto tvrzení Komise částečně zpochybňováno, žalobkyně sama uvádí, že od předmětného spojení bylo upuštěno již 27. června 2000, tedy ještě před přijetím napadeného rozhodnutí. Jednak Komise tvrdí, že toto upuštění od spojení může být přičítáno spíše nesouhlasu DoJ než jejím vlastním krokům. U obou aspektů však vyvstává otázka, do jaké míry může být předmětné upuštění od spojení považováno za „přímý následek“ napadeného rozhodnutí ve smyslu rozsudku *Kesko v. Komise*, bod 22 výše, a jaké jsou případné následky takového odlišení, pokud jde o právní zájem žalobkyně na podání projednávané žaloby.
- 51 Co se týče prvního z obou aspektů, je třeba připomenout, že dopisem ze dne 27. června 2000 oznamující strany učinily vůči Komisi formální prohlášení, že berou zpět své oznámení a že již nemají nadále „v úmyslu uskutečnit zamýšlené spojení v podobě, v jaké bylo představeno v oznámení“.
- 52 Soud zaprvé shledává, že toto prohlášení následovalo bezprostředně po komentářích p. Montiho v tisku dne 26. června 2000, ze kterých vyplývá, že se chystal navrhnout Komisi, aby zakázala zamýšlené spojení, a zadruhé, že toto prohlášení mělo zjevně za cíl vyhnout se přijetí napadeného rozhodnutí, jehož projednávání bylo zapsáno na pořad jednání schůze Komise, která se měla konat dne 28. června 2000.

- 53 Ve 12. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí však Komise odmítla považovat toto prohlášení za prohlášení zakládající formální zpětvzetí oznámené smlouvy o fúzi. Proto se domnívala, že je na její straně dána pravomoc k projednání této smlouvy bez ohledu na znění dotyčného prohlášení.
- 54 Soud má za to, že tyto skutečnosti samy o sobě postačují k odůvodnění toho, že žalobkyně má právní zájem na zrušení rozhodnutí, jež jí bylo určeno a jehož přijetí se marně pokusila zamezit tím, že formálně prohlásila, že upouští od oznámeného spojení, jež je jeho předmětem. V tomto ohledu je třeba uvést, že jeden z hlavních žalobních důvodů uplatňovaných žalobkyní na podporu jejího návrhu na zrušení se zakládá na nedostatku pravomoci na straně Komise k přijetí napadeného rozhodnutí poté, co došlo dne 27. června 2000 ke zpětvzetí oznámení.
- 55 Je třeba dodat, že po dobu platnosti napadeného rozhodnutí, u něhož se uplatňuje domněnka správnosti tak dlouho, dokud je soudce Společenství nezruší (rozsudek Soudního dvora ze dne 1. dubna 1982, *Dürbeck v. Komise*, C-11/81, Recueil, s. 1251, bod 17), existuje u žalobkyně právní překážka bránící uskutečnění fúze se společností Sprint, alespoň ve struktuře a za podmínek uvedených v oznámení, pokud by v budoucnu znovu pojala úmysl tak učinit.
- 56 Skutečnost, že žalobkyně nemusí nutně mít takovýto úmysl nebo že jej třeba neuskuteční, představuje v tomto směru pouze subjektivní okolnost, kterou nelze vzít v potaz při posuzování toho, zda má právní zájem na zrušení aktu, který nesporně vyvolává právně závazné účinky způsobilé ovlivnit její zájmy tím, že charakteristickým způsobem mění její právní postavení (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, *IBM v. Komise*, C-60/81, Recueil, s. 2639, bod 9, a ze dne 31. března 1998, *France a další v. Komise*, C-68/94 a C-30/95, Recueil, s. I-1375, bod 62; rozsudky Soudu ze dne 4. března 1999, *Assicurazioni Generali a Unicredito v. Komise*, T-87/96, Recueil, s. II-203, bod 37, a ze dne 22. března 2000, *Coca-Cola v. Komise*, T-125/97 a T-127/97, Recueil, s. II-1733, bod 77).

57 Je tedy třeba uzavřít, že žalobkyně by dostatečně odůvodnila svůj právní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí i v případě, že, jak tvrdí, skutečně upustila od předmětného spojení den před přijetím tohoto rozhodnutí.

58 Co se týče druhého z obou aspektů uvedených výše v bodě 50, je pravda, že formální zpětvzetí oznámení a upuštění od zamýšleného spojení „ve formě, v jaké bylo představeno v oznámení,“ které byly oznámeny faxem oznamujícími stranami sekretariátu task-force „Kontrola spojování podniků“ Komise v Bruselu dne 27. června 2000 v 17:25 hod. (viz příloha č. 3 k žalobě, s. 185), souhlasí na den a prakticky i na hodinu, vzhledem k časovému posunu, s oznámením, že DoJ podalo dne 27. června 2000 v ranních hodinách (viz přílohy č. 1 až 11 k žalobní odpovědi) žalobu u District Court of Columbia ve Washingtonu. Samotné oznamující strany navíc přiznaly (viz tiskové prohlášení ze dne 13. července 2000 citované v bodě 40 výše), že upustily od svého zamýšleného spojení poté, co bylo u District Court of Columbia z podnětu DoJ zahájeno řízení.

59 Nicméně, i za předpokladu, že by nesouhlas DoJ byl rozhodující pro to, že se oznamující strany rozhodly upustit od předmětného zamýšleného spojení, nic to nemění na tom, jak správně tvrdí žalobkyně, že napadené rozhodnutí představuje v daném okamžiku jedinou skutečnou a určitou právní překážku pro uskutečnění tohoto spojení v případě, že by oznamující strany chtěly znovu uskutečnit fúzi ve struktuře a za podmínek uvedených v oznámení, jelikož řízení zahájené DoJ u District Court of Columbia nevyústilo ve vydání zákazu a DoJ od pokračování v řízení dokonce dobrovolně upustilo dne 13. července 2000.

60 Dále nelze vyloučit, že by se oznamující strany byly rozhodly hájit své jednání před District Court of Columbia, kdyby Komise byla nepřijala napadené rozhodnutí.

- 61 Za těchto podmínek a vzhledem k základní zásadě, podle které musí být ve společenství práva náležitě zajištěno dodržování legality (rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Komise v. CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, Recueil, s. I-3801, bod 63), má Soud za to, že se projednávaný případ neliší od případů, jež vedly k vydání rozsudků Gencor v. Komise a Kesco v. Komise, bod 22 výše, natolik, aby byl odůvodněn jiný závěr, pokud jde o posouzení právního zájmu žalobkyně na řízení v okamžiku podání žaloby.
- 62 Co se týče okolností, které mohly ovlivnit zachování tohoto zájmu po podání žaloby, je Soud toho názoru, že vyjádření předložená žalobkyní dne 21. října 2002, 2. května 2003, 9. července 2003, 17. prosince 2003 a 11. března 2004 umožňují domnívat se, že její vyrovnání pod dohledem soudu se vyvíjí příznivě.
- 63 Mimoto žalobkyně ve svých vyjádřeních uvedla a na jednání zopakovala, aniž by jí Komise odporovala, že oblast jejích podnikatelských aktivit zůstala od podání žaloby beze změny a že je nadále schopna uskutečnit spojení stejného druhu, jaké bylo napadeným rozhodnutím prohlášeno za neslučitelné se společným trhem.
- 64 Soud tedy má za to, že je u žalobkyně zachován dostatečný právní zájem na pokračování tohoto řízení.

K pravomoci Komise k přijetí napadeného rozhodnutí

- 65 Žalobkyně uvádí na podporu svého žalobního návrhu v zásadě dva žalobní důvody pro zrušení vycházející z nedostatku pravomoci na straně Komise k přijetí napadeného rozhodnutí.

- 66 Jako první žalobní důvod, který se dělí na dvě části, žalobkyně uplatňuje, že Komise nebyla oprávněna k přijetí napadeného rozhodnutí, neboť dotčené zamýšlené spojení nemělo význam pro celé Společenství, ať již v den zahájení řízení (první část), nebo v důsledku podstatné změny okolností ke dni přijetí rozhodnutí (druhá část).
- 67 Jako druhý žalobní důvod žalobkyně uvádí, že Komise nebyla oprávněna k přijetí napadeného rozhodnutí, neboť oznamující strany oficiálně vzaly zpět své oznámení a informovaly ji, že upouští od spojení v zamýšlené podobě uvedené v oznámení.
- 68 Soud se rozhodl, že bude přednostně zkoumat tento druhý žalobní důvod vycházející z nedostatku pravomoci na straně Komise k přijetí napadeného rozhodnutí po zpětvzetí oznámení a upuštění od spojení v zamýšlené podobě uvedené v oznámení.

Argumenty účastníků řízení

- 69 Žalobkyně podporovaná německou vládou uplatňuje, že Komise překročila své pravomoci tím, že přijala dne 28. června 2000 napadené rozhodnutí, ačkoli oznamující strany dne 27. června 2000 oficiálně vzaly zpět své oznámení a informovaly ji o tom, že již neusilují o uskutečnění zamýšleného spojení tak, jak bylo oznámeno, a o tom, že rozhodnou-li se v budoucnu provést v jiné podobě spojení svých aktivit, učiní požadovaná oznámení v souladu s příslušnými předpisy v oblasti spojování podniků.

- 70 K tomu, že Komise odůvodnila svoji pravomoc v 12. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí zejména skutečností, že sdělení oznamujících stran ze dne 27. června 2000 nepředstavovalo formální zpětvzetí smlouvy o fúzi ze dne 4. října 1999, jež byla předmětem oznámení, žalobkyně uvádí, že tento výklad je umělý a odporuje rozumnému chápání znění tohoto sdělení. Co se týče tiskového prohlášení oznamujících stran, na které se Komise odvolává ve své žalobní odpovědi, aby podpořila svoji tezi o tom, že tyto strany neupustily od zamýšleného spojení v podobě, v jaké bylo oznámeno (viz body 15, 16 a 20 výše), nic v napadeném rozhodnutí neukazuje na to, že ho Komise vzala při svém posuzování v potaz. V každém případě tato prohlášení nejsou nijak v rozporu se sdělením oznamujících stran Komisi ze dne 27. června 2000.
- 71 Dále, pokud Komise měla za to, že zamýšlené spojení mohl být vzato zpět pouze za předpokladu, že strany oficiálně vypověděly smlouvu o fúzi, je žalobkyně toho názoru, že jednala nerozumně, nepřiměřeně a v rozporu se svou vlastní administrativní praxí, a tudíž v rozporu se zásadou ochrany legitimního očekávání (rozsudky Soudního dvora ze dne 12. listopadu 1987, Ferriere San Carlo v. Komise, C-344/85, Recueil, s. 4435; ze dne 5. října 1988, Fingruth, C-129/87, Recueil, s. 6121, body 14 až 16, a ze dne 14. listopadu 1989, Itálie v. Komise, C-14/88, Recueil, s. 3677, body 28 až 31). Žalobkyně má tedy za to, že následně po svém sdělení ze dne 27. června 2000 mohly oznamující strany legitimně očekávat, že Komise nepřijme rozhodnutí na základě oznámeného spojení v souladu s její předchozí administrativní praxí veřejně známou z dvaceti jiných případů.
- 72 Komise uvádí, že samotné zpětvzetí oznámení nepostačuje k tomu, aby byla zbavena své pravomoci založené nařízení č. 4064/89. K tomu podle ní může dojít pouze tehdy, když oznamující strany upustí rovněž od svého zamýšleného spojení.
- 73 Jak z ducha, tak ze znění nařízení č. 4064/89, a zvláště pak z 9. a 17. bodu jeho odůvodnění, jakož i z jeho čl. 2 odst. 2, článku 4, čl. 7 odst. 1 a odst. 5, čl. 8 odst. 4 a článku 11 vyplývá, že pravomoc Komise se neomezuje pouze na oznámená spojení,

neboť oznámení je jen nástrojem, který usnadňuje výkon pravomoci, kterou je Komise v každém případě nadána a která nemůže záviset pouze na vůli stran (rozsudek Soudu ze dne 24. března 1994, *Air France v. Komise*, T-3/93, Recueil, s. II-121, s. bod 53). Proto má Komise za to, že vzhledem k tomu, že si zachovává kontrolu nad spojováním nezávisle na jakémkoli předchozím oznámení, tak ji naopak účastníci zamýšleného spojení nemohou zbavit její pravomoci tím, že vezmou zpět své oznámení, ledaže by rovněž upustily od svého záměru. Z tohoto hlediska zpětvzetí oznámení mimoto vystavuje oznamující strany pokutám podle článku 14 nařízení č. 4064/89, ledaže by upustily od svého zamýšleného spojení.

74 V projednávané věci je zjevné, že dne 28. června 2000 měly oznamující strany ještě vysokou naději na to, že zamýšlené spojení budou moci uskutečnit. Toto jasně vyplývá z uveřejněných tiskových prohlášení oznamujících stran z předchozího dne (viz body 15 a 16 výše). V tomto ohledu Komise zdůrazňuje, že kdyby bylo skutečně učiněno tak důležité rozhodnutí, jakým je upuštění od zamýšleného spojení, strany by si nenechaly ujít příležitost k jeho oznámení. Jejich sdělení pro Komisi ze dne 27. června 2000 nebylo upřímné a nesmí být bráno doslovně tím spíše, že oznamující strany oznámily svůj úmysl upustit od svého zamýšleného spojení americkým kontrolním orgánům až 13. července 2000 (viz bod 20 výše). Komise z toho činí závěr, že k datu přijetí napadeného rozhodnutí bylo zamýšlené spojení stále ještě aktuální.

75 Co se týče její předchozí administrativní praxe, Komise upřesňuje, že ve všech žalobkyní uváděných případech bylo spojení ukončeno dříve, než uzavřela případ. V žádné z těchto věcí Komise nepovažovala za postačující pouhé zpětvzetí oznámení. Naopak ve dvou případech trvala na předložení důkazů, které nebyly předloženy samotnými stranami z jejich vlastní iniciativy, o tom, že od zamýšleného spojení bylo skutečně upuštěno. V projednávané věci však oznamující strany nepředložily naprosto žádnou listinu nebo důkaz způsobilý podpořit jejich tvrzení, že již neměly v úmyslu dokončit své zamýšlené spojení.

- 76 Komise v každém případě odmítá myšlenku, že by její vlastní administrativní praxe, spočívající v sérii individuálních rozhodnutí, mohla vzbudit legitimní očekávání. Takovéto očekávání by podle ní mělo spočívat alespoň na sdělení obecné povahy. Stejně tak je toho názoru, že by bylo v rozporu se zdravým rozumem domnívat se, že samotná skutečnost, že se odchýlí od praxe dodržované v sérii dřívějších rozhodnutí, představuje nerozumné a nepřiměřené jednání.
- 77 Konečně Komise ve své duplice uplatňuje, že rozsudky *Ferriere San Carlo v. Komise*, bod 71 výše, jsou v projednávaném případě irelevantní. V těchto dvou rozsudcích byla konstatována existence mezery v právních předpisech Společenství, kterou orgán Společenství odstranil ustálenou administrativní praxí. V projednávaném případě nebyla v nařízení č. 4064/89 žádná mezera a žalobkyně se ve skutečnosti dovolává údajného legitimního očekávání ohledně toho, že Komise nebude vykonávat pravomoci, které jsou jí na základě tohoto nařízení svěřeny.

Závěry Soudu

- 78 Nejprve je třeba určit význam dopisu ze dne 27. června 2000 citovaného v bodě 13 výše, kterým oznamující strany formálně vzaly zpět své oznámení ze dne 11. ledna 2000 a daly Komisi najevo, že již nemají „v úmyslu uskutečnit zamýšlené spojení v podobě, v jaké bylo představeno v oznámení“.
- 79 Jak vyplývá z jeho samotného znění a v rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně v rámci této žaloby, toto sdělení se netýkalo principiálního upuštění od jakékoli myšlenky nebo jakéhokoli záměru spojení mezi společnostmi WorldCom a Sprint, nýbrž pouze upuštění od zamýšleného spojení „v podobě, v jaké bylo představeno v oznámení“. Možnost spojení „v jiné podobě v budoucnu“ je ostatně v předmětném

dopise výslovně předpokládána, i když je pravda, že je vyjádřena hypoteticky („insofar as“ – „pokud“). Tiskové prohlášení společnosti Sprint a prohlášení tiskového mluvčího společnosti WorldCom z téhož dne citovaná výše v bodech 15 a 16 rovněž potvrzují, že oznamující strany měly k tomuto datu určitou naději, že spojí své aktivity v nějaké jiné podobě i přes nesouhlas DoJ a Komise s jejich záměrem. Ve skutečnosti oznamující strany veřejně oznámily, že definitivně upouštějí od svého zamýšleného spojení, teprve tiskovým prohlášením ze dne 13. července 2000 citovaným výše v bodě 40.

- 80 U tohoto žalobního důvodu tedy vyvstává otázka, zda za okolností v projednávaném případě měla Komise pravomoc k přijetí rozhodnutí podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89, jímž se prohlašuje „oznámené spojení“ za neslučitelné se společným trhem, ačkoli oznamující strany, třebaže formálně neupustily od svého zamýšleného spojení, oficiálně prohlásily, že berou zpět oznámení a že již nemají v úmyslu uskutečnit tento záměr v podobě, v jaké byl představen v oznámení, přičemž si vyhrazují možnost spojit v budoucnu své činnosti v podobě jiné.
- 81 V tomto ohledu je třeba na úvod zdůraznit, že v oznámení bylo zamýšlené spojení představeno v takové podobě, v jaké bylo dotčené zamýšlené spojení konkrétně identifikováno a popsáno ve smlouvě o fúzi a plánu fúze, které společnosti WorldCom a Sprint podepsaly dne 4. října 1999, při vyloučení jakéhokoli jiného spojení teoreticky možného mezi těmito stranami.
- 82 S ohledem na specifickou podobu, jež byla záměru takto dána v oznámení, nemohlo být prohlášení oznamujících stran ze dne 27. června 2000 podepsané advokáty řádně zmocněnými k zastupování těchto stran před Komisí vykládáno jinak, než že smlouva o fúzi a plán fúze v podobě, v jaké byly uzavřeny a oznámeny podle článku 4 nařízení č. 4064/89, jsou obsoletní.

- 83 Za těchto okolností má Soud za to, že rozlišení mezi zpětvzetím oznámení a zpětvzetím smlouvy o fúzi podepsané dne 4. října 1999, které činí Komise v 12. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí, je přehnaně formalistické, ne-li umělé.
- 84 Toto rozlišení totiž jednak nebere v potaz skutečnost, že se dopis oznamujících stran ze dne 27. června 2000 netýkal pouze zpětvzetí oznámení, nýbrž i upuštění od uskutečnění zamýšleného spojení „v podobě, ve které bylo představeno v oznámení“, tedy v podobě smlouvy o fúzi ze dne 4. října 1999.
- 85 Dále toto rozlišení opomíjí význam takového upuštění od spojení, jež má nutně dopad na účinnost, ne-li dokonce platnost, samotné smlouvy o fúzi. V tomto ohledu závěr Komise o tom, že dopis oznamujících stran ze dne 27. června 2000 „nepředstavuje formální zpětvzetí smlouvy o fúzi“, logicky nevyplývá z tvrzení oznamujících stran, že „již [neměly] nadále v úmyslu uskutečnit“ tuto dohodu.
- 86 Mimoto okolnost uváděná Komisí v 12. bodě odůvodnění napadeného rozhodnutí, že oznamující strany si vyhradily možnost spojit své aktivity v budoucnu v jiné podobě, není relevantní pro posouzení toho, zda ke dni přijetí napadeného rozhodnutí existovala smlouva o fúzi v náležité formě, jež by mohla být stranami uskutečněna a která by se byla mohla stát předmětem kontroly ze strany Komise.
- 87 Krom toho tato okolnost spíše podkopává, než potvrzuje tezi Komise, neboť ukazuje, že oznamující strany měly za to, že k případnému uskutečnění zamýšleného spojení v budoucnu je vyžadováno přijetí nového rozhodnutí o fúzi.

- 88 Ve svých písemnostech Komise ovšem oznamujícím stranám vytýká, že v jejich sdělení ze dne 27. června 2000 „nejednaly upřímně“, a tudíž by toto sdělení nemělo „být bráno doslovně“.
- 89 Pokud Komise tedy vytýká oznamujícím stranám, že k tomuto datu definitivně neupustily od svého zamýšleného spojení, je tato výtka sice opodstatněná (viz bod 79 výše), nicméně není právně významná. K tomu, aby mezi dvěma podniky existovala (nebo přetrvávala) *ipso facto* dohoda o spojení v náležité formě ve smyslu nařízení č. 4064/89, totiž nepostačuje, že podniky uvažují o fúzi (nebo v úvahách o fúzi pokračují). Pravomoc Komise nemůže spočívat na pouhých subjektivních úmyslech stran. Závisí, jak upřesňuje článek 4 uvedeného nařízení, na „uzavření příslušné dohody“ o spojení. Stejně jako Komise nemá pravomoc k přijetí rozhodnutí podle nařízení č. 4064/89 před uzavřením takovéto dohody, ztrácí také svou pravomoc, jakmile je tato dohoda zrušena, byť by dotčené podniky pokračovaly v jednáních s cílem uzavřít dohodu „v jiné podobě“.
- 90 Ačkoli Komise oznamujícím stranám konkrétně vytýká, že tajně zachovaly v platnosti svoji smlouvu o fúzi ze dne 4. října 1999 i přes znění jejich oficiálního sdělení ze dne 27. června 2000, je třeba konstatovat, že její výtka, která by mohla být právně významná, není podložena žádným důkazním prostředkem, který by byl způsobilý ji z právního hlediska dostatečným způsobem doložit. Zvláště pak v tiskovém prohlášení společnosti Sprint ani ve výše uvedených prohlášeních tiskového mluvčí společnosti WorldCom ze dne 27. června 2000 není nic, co by tuto výtku podporovalo, a to ani za předpokladu, že Komise mohla brát v potaz ty dokumenty, které nejsou v napadeném rozhodnutí zmiňovány.
- 91 Z výše uvedeného vyplývá, že s ohledem na dopis oznamujících stran ze dne 27. června 2000, jak byl shrnut v bodě 80 výše a interpretován v bodech 82 až 86 výše, měla Komise dojít k závěru, že již nemá pravomoc k přijetí rozhodnutí podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89, jímž se „oznámené spojení“ prohlašuje za neslučitelné se společným trhem, vzhledem k neexistenci „dohody“ o spojení ve smyslu článku 4 tohoto nařízení.

- 92 Žádný z dalších argumentů předložených Komisí v rámci této žaloby nemůže tento závěr zpochybnit.
- 93 Jak Komise správně tvrdí s poukazem na bod 53 rozsudku *Air France v. Komise*, bod 73 výše, její pravomoc se zajisté neomezuje pouze na oznámená spojení, neboť oznámení je jen nástrojem, který usnadňuje výkon pravomoci, kterou je Komise v každém případě nadána a která nemůže záviset pouze na vůli stran.
- 94 V této souvislosti je třeba odmítnout argument německé vlády, že rozhodnutí o neslučitelnosti podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89 může být přijato pouze tehdy, když spojení, v hypotetickém případě neoznámené, bylo již uskutečněno a ukáže se, že je třeba přijmout opatření k rozdělení podniků na základě čl. 8 odst. 4 tohoto nařízení. Takovýto výklad je v rozporu jak s duchem, tak i se zněním nařízení č. 4064/89, zejména pak s jeho čl. 14 odst. 2 písm. c).
- 95 Komise je ovšem povinna vzít při svém přezkumu v potaz existující právní a skutkový kontext a zvláště pak vycházet z konkrétních ustanovení dohody, která nebyla oznámena a na jejímž základě se spojení uskutečňuje (k přezkumu neoznámené dohody omezující hospodářskou soutěž prováděnému Komisí bez návrhu viz analogicky rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2001, *Wirtschaftsvereinigung Stahl a další v. Komise*, T-16/98, Recueil, s. II-1217, body 32 a 33).
- 96 Je tedy pravda, že strany dohody o spojení nemohou Komisi zbavit její pravomoci tím, že vezmou zpět svoje oznámení, je však potřeba, aby se Komise při výkonu této pravomoci vyjadřovala ke skutečnému spojení, a nikoli po zpětvzetí oznámení a upuštění od spojení v původně zamýšlené podobě k vágním úmyslům stran spojit své aktivity v budoucnu v nějaké jiné podobě, jak to Komise učinila v projednávaném případě.

- 97 Mimoto Komise nemůže hodnotit ustanovení dohody, k níž strany učinily formální prohlášení, že upouští od jejího naplnění, aniž by se vystavovala nebezpečí, že se dopustí zjevných omylů v posouzení, které mohou mít podstatný vliv na její posuzování skutečného spojení v daném případě.
- 98 V projednávaném případě ze sdělení oznamujících stran pro Komisi ze dne 27. června 2000 přinejmenším plynulo, že tyto strany předpokládaly, že v oznámené smlouvě o fúzi učiní určité změny předtím, než se zamýšlené spojení bude moci případně v budoucnu uskutečnit „v jiné podobě“, a že tato dohoda tudíž již neodráží jejich vůli. Z toho vyplývá, že posouzení ustanovení oznámené dohody, k němuž bylo přikročeno v napadeném rozhodnutí, nutně přehlíží význam stranami případně zamýšleného nového budoucího spojení.
- 99 Tento omyl však mohl mít podstatný vliv na posouzení spojení učiněné v napadeném rozhodnutí Komise. Není totiž vyloučeno, že kdyby Komise vzala v potaz skutečný význam spojení zamýšleného dotčenými stranami v jiné podobě, bylo by její posouzení odlišné, a byla by měla za to, že toto spojení není neslučitelné se společným trhem (viz analogicky rozsudek *Wirtschaftsvereinigung Stahl* a další, bod 95 výše, bod 45).
- 100 V tomto kontextu je třeba rovněž uvést, že nebezpečí nesprávného posouzení, kterému se Komise vystavila tím, jak postupovala v projednávaném případě, bylo možné se snadno vyhnout. Obzvláště jí žádná závazná lhůta nenutila k tomu, aby narychlo přijímala tak riskantní rozhodnutí, jakým je napadené rozhodnutí.

- 101 Jak totiž vyplývá z 11. bodu odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise měla za to, že posledním dnem lhůty pro přijetí tohoto rozhodnutí, po jejímž uplynutí by bylo spojení považováno za slučitelné se společným trhem podle čl. 10 odst. 6 nařízení č. 4064/89, byla středa 12. července 2000. Ve své žalobní odpovědi Komise dále uvedla, že se schází jakožto kolektivní orgán jednou týdně, a to zpravidla ve středu, že rozhodnutí podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89 jsou téměř systematicky přijímána v ústním řízení tak, aby byla zaručena zvýšená transparentnost, a že je pravidlem, že návrh rozhodnutí je předkládán na předposlední schůzi předcházející poslednímu dni lhůty stanovené v čl. 10 odst. 3 nařízení č. 4064/89 tak, aby kolegium mělo možnost se vyjádřit k pozměněnému znění v případě, že většina jeho členů nesouhlasí s první verzí.
- 102 Čili, jestliže Komise měla pochybnosti ohledně významu nebo upřímnosti sdělení oznamujících stran ze dne 27. června 2000, měla dostatek času na to, aby na své schůzi konané ve středu dne 28. června 2000 rozhodla, že se formální přijetí napadeného rozhodnutí odkládá na středu 5. nebo 12. července 2000, a aby se mezitím obrátila na oznamující strany se žádostí o informace podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 4064/89, případně i rozhodnutím na základě odstavce 5 téhož ustanovení.
- 103 Dále podle ustanovení čl. 10 odst. 4 nařízení č. 4064/89 běh maximálně čtyřměsíční lhůty stanovené v odstavci 3 téhož článku pro přijetí rozhodnutí o neslučitelnosti podle čl. 8 odst. 3 lze výjimečně přerušit, jestliže Komise z důvodů, za které nese odpovědnost některý z podniků zúčastněných na spojení, musela požádat o informace prostřednictvím rozhodnutí podle článku 11. Mezi tyto okolnosti podle čl. 9 odst. 1 písm. a) a d) prováděcího nařízení patří skutečnost, že informace, které si Komise vyžádala od jedné z oznamujících stran na základě článku 11 odst. 1 nařízení č. 4064/89, jí nejsou sděleny v plném rozsahu ve lhůtě, kterou stanovila, a skutečnost, že oznamující strany opomněly sdělit Komisi zásadní změny skutečností uvedených v oznámení.

- 104 V projednávaném případě tedy Komise měla možnost ujistit se za použití formálních důkazů, zda zpětvzetí či upuštění od smlouvy o fúzi bylo skutečné, což je způsob, jakým, jak sama uznává, v minulosti postupovala nejméně u dvou jiných spojení (viz bod 111 níže), pokud byla toho názoru, že nemá dostatek informací, aby mohla ukončit řízení s ohledem na sdělení oznamujících stran ze dne 27. června 2000.
- 105 Komise nemůže ani uplatňovat, že se ocitla v situaci, kdy bylo nezbytné zabránit případnému zneužití nebo překroucení sdělení oznamujících stran ze dne 27. června 2000.
- 106 Obzvláště se nebylo třeba obávat, že oznamující strany úmyslně obejdou zákaz stanovený v čl. 7 odst. 1 nařízení č. 4064/89 a budou po zpětvzetí oznámení pokračovat v uskutečňování svého zamýšleného spojení, ať již v podobě, jaká byla oznámena, nebo v nějaké jiné. Jak totiž uvádí žalobkyně a německá vláda, oznamující strany by takto nemohly postupovat, aniž by se vystavily pokutám stanoveným v čl. 14 odst. 2 písm. b) nařízení č. 4064/89, které mohou dosáhnout až 10 % jejich celkového obrátu. Tyto pokuty jsou stejně odrazující jako pokuty stanovené v čl. 14 odst. 2 písm. c) tohoto nařízení pro případy, kdy podniky uskuteční spojení, které bylo prohlášeno za neslučitelné se společným trhem rozhodnutím podle čl. 8 odst. 3.
- 107 S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, je třeba uzavřít, že tím, že Komise přijala napadené rozhodnutí, přestože oznamující strany oficiálně vzaly zpět své oznámení a informovaly Komisi o upuštění od spojení v podobě zamýšlené v oznámení, překročil tento orgán meze své pravomoci založené nařízením č. 4064/89.

- 108 V každém případě i za předpokladu, že by Komisi nechyběla pravomoc k přijetí napadeného rozhodnutí, jak tvrdí na základě rozlišení, jež činí mezi zpětvzetím oznámení a zpětvzetím smlouvy o fúzi, je třeba konstatovat, že tím, že tak učinila, odchýlila se Komise nečekaně od své veřejně známé ustálené administrativní praxe. V této souvislosti žalobkyně odkazuje na přibližně dvacet případů, ve kterých Komise dala najevo, že jí ke skončení řízení o spojení bez rozhodnutí ve věci samé postačuje pouhé zpětvzetí oznámení dotčenými stranami.
- 109 S ohledem na sdělení Komise nazvaná „Zpětvzetí oznámení o spojení“ (*neoficiální překlad*), což jsou jediné dokumenty, které byly zveřejněny ve věcech č. IV/M.608, Ericsson/Ascom (Úř. věst. 1995, C 292, s. 8), resp. č. IV/M.680, Kvaerner/Amec (Úř. věst. 1996, C 8, s. 4), se tak zdá, že tento orgán se rozhodl uzavřít věc bez přijetí rozhodnutí v tentýž den, kdy mu oznamující strany sdělily, že „odložily uskutečnění oznámeného zamýšleného spojení“, a „tudíž se rozhodly vzít zpět svoje oznámení“.
- 110 Mimoto v celé řadě dalších věcí [č. IV/M.208, Scott/Mölnlycke; č. IV/M.238, Siemens/Philips Kabel; č. IV/M.388, Unilever France/Ortiz Miko; č. IV/M.418, Tractebel/Distrigaz; č. IV/M.494, Colonia/Lefac/KMK-CCI; č. IV/M.562, Swissair/Sabena; č. IV/M.592, RWE-DEA/Enichem Augusta; č. IV/M.805, Telecom-2; č. IV/M.852, BASF/Shell; č. IV/M.888, Metallgesellschaft/AG; č. IV/M.892, Hochtief/Deutsche Bank/Holzmann; č. IV/M.905, Schweizer Rück/SAFR; č. IV/M.948, Watt AG; č. IV/M.974, Bertelsmann/Burda-Host; č. IV/M.1010, Artémis/Worms & Cie; č. IV/M.1047, Wienerberger/Cremer & Breuer (Úř. věst. 1998, C 93, s. 23); č. IV/M.1246, LHZ/Carl Zeiss (Úř. věst. 1998, C 384, s. 9); č. IV/M.1277, BLG Container/Maersk/Sea-Land Service (Úř. věst. 1998, C 290, s. 12); č. IV/M.1321, Verbund/Kelag/Porr/OMV Proterra/Siemens/KRV (Úř. věst. 1998, C 382, s. 3); č. IV/M.1431, Ahlström/Kvaerner (Úř. věst. 1999, C 263, s. 3); č. IV/M.1447, Deutsche Post/Transo-flex (Úř. věst. 1999, C 130, s. 9); č. IV/M.1609, Elf/Saga; č. IV/M.1703, Phelps Dodge/Asarco (Úř. věst. 1999, C 313, s. 7); COMP/M.2117, Aker Maritime/Kvaerner (Úř. věst. 2001, C 9, s. 5); a COMP/M.1829, HMTF Nabisco Group Holdings/Burlington Biscuits/United Biscuits] se ve sdělení v Úředním věstníku nebo v tiskovém prohlášení, jímž se oznamuje skončení řízení, uvádí pouze, že

„oznamující strany informovaly Komisi o tom, že berou zpět svoje oznámení“, aniž by se odkazovalo na to, jaký osud bude mít zamýšlené spojení nebo vlastní dohoda o spojení. Tím, že Komise takto formulovala znění uvedených oficiálních dokumentů, nutně uvedla zainteresovaný okruh osob v domněnku, že zpětvzetí oznámení se pro ni v praxi rovnalo upuštění od zamýšleného spojení, třebaže její skutečná administrativní praxe mohla být odlišná.

¹¹¹ V této souvislosti Komise odkázala ve své žalobní odpovědi na dvě věci [č. IV/1328, KLM/Martinair (Úř. věst. 1999, C 162, s. 7), a č. IV/M.1412, Hutchison Whampoa/RMPM/ECT (Úř. věst. 1999, C 256, s. 5)], v nichž, jak tvrdí, poté, co strany samy nepředložily z vlastní iniciativy důkazy o tom, že upustily od svého zamýšleného spojení, trvala před uzavřením věci na předložení takovýchto důkazů. Nicméně údaje o těchto věcech zveřejněné ve sděleních v Úředním věstníku nebo v tiskových prohlášeních se nezmiňují o tom, že by na tomto trvala. Komise v každém případě nevysvětlila, proč nepostupovala stejným způsobem i v projednávané věci, a namísto toho den po zpětvzetí oznámení narychlo přijala zamítavé rozhodnutí.

¹¹² Za těchto okolností oznamující strany měly právo legitimně očekávat, že jejich sdělení ze dne 27. června 2000 bude postačovat k tomu, aby byla věc uzavřena, v souladu s dřívější veřejně známou administrativní praxí Komise a při neexistenci jakéhokoli sdělení o opaku z její strany. V této souvislosti judikatura Soudního dvora v rozporu s tvrzením Komise potvrzuje, že pouhá administrativní praxe nebo tolerování nějakého postupu, pokud neodporuje platné právní úpravě a neobnásí výkon posuzovací pravomoci, může u dotčených osob vyvolávat legitimní očekávání, aniž by tudíž bylo nutné, aby se toto očekávání zakládalo na sdělení obecné povahy (rozsudek Soudního dvora ze dne 1. října 1987, Spojené království v. Komise, C-84/85, Recueil, s. 3765; rozsudky Ferriere San Carlo v. Komise a Fingruth, bod 71 výše; usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 10. června 1988, Sofrimport v. Komise, C-152/88 R, Recueil, s. 2931).

- 113 Soud má tudíž za to, že Komise porušila legitimní očekávání oznamujících stran přinejmenším tím, že přijala napadené rozhodnutí, aniž by je předtím vyrozuměla, že jí jejich sdělení nepostačuje a že má v úmyslu přijmout rozhodnutí podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 4064/89, pokud jí tyto strany neprodleně nepředloží formální důkaz o zpětvzetí smlouvy o fúzi.
- 114 Z výše uvedeného vyplývá, že druhý žalobní důvod je opodstatněný. Je tudíž třeba napadené rozhodnutí v souladu s návrhem žalobkyně zrušit, aniž by bylo třeba rozhodnout o ostatních žalobních důvodech a argumentech uvedených žalobkyní na podporu její žaloby.

K nákladům řízení

- 115 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů řízení ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu nákladů řízení v souladu s návrhy žalobkyně.
- 116 Nicméně, podle čl. 87 odst. 4 prvního pododstavce jednacího řádu nesou členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, vlastní náklady.

Z těchto důvodů

Soud (druhý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Rozhodnutí Komise 2003/790/ES ze dne 28. června 2000, kterým se prohlašuje spojení za neslučitelné se společným trhem a Smlouvou o EHP (věc COMP/M.1741 – MCI WorldCom/Sprint), se zrušuje.**
- 2) **Komise ponese vlastní náklady řízení a mimoto se jí ukládá rovněž náhrada nákladů řízení MCI, Inc.**
- 3) **Spolková republika Německo a Francouzská republika ponесou vlastní náklady řízení.**

Pirrung

Meij

Forwood

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 28. září 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

H. Jung

J. Pirrung